

Aan:

het college van burgemeester en wethouders/gedeputeerde staten en de gemeenteraad/provinciale staten van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Geachte leden van het college en de raad/provinciale staten,

Bijgaand treft u de ontwerpbegroting 2014 en de ontwerpmeerdere jarenbegroting 2014-2017 aan. Overeenkomstig het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen stellen wij u in de gelegenheid om voor 10 juni 2013 uw zienswijzen ten aanzien van deze ontwerpbegroting aan ons kenbaar te maken.

Door middel van deze aanbiedingsbrief willen wij aandacht besteden aan een aantal zaken, dat bij de zienswijzen van de begroting 2013 nadrukkelijk door de deelnemers aan de orde is gesteld.

Ook de naar voren gebrachte standpunten in de vergadering van het algemeen bestuur van 3 april jl. zijn in deze brief meegenomen.

Reeds genomen maatregelen.

Een van de hoofddoelstellingen van de OMWB is efficiency. Daarover bestaat geen enkel misverstand. Wij hebben er echter behoefte aan om in deze brief niet alleen in te gaan op de door u geuite wens om de doelmatigheid en efficiëntie met voorrang nog verder te verbeteren. Wij willen ook aandacht schenken aan de opdrachten die al eerder zijn verstrekt om de kosten voor de gemeenten en de provincie zo laag mogelijk te houden.

- Het is gebruikelijk om bij een nieuw in te richten organisatie een transitiebegroting naast de gewone begroting aan te bieden. Dat is in ons geval in eerste instantie niet gebeurd, ondanks het feit, dat die kosten toch gemaakt moeten worden. Via de rijksoverheid is € 25.000.000 beschikbaar gesteld voor de transitiekosten voor de omgevingsdiensten. Deze bijdrage zal via het gemeente- en provinciefonds aan de gemeenten en de provincie worden uitgekeerd. De omgevingsdienst heeft aangegeven geen beroep te doen op deze middelen. Daarvoor in de plaats is voorzien in een lening om de transitiekosten af te dekken. De lasten van deze lening zullen door de organisatie in een tijdsbestek van drie tot vier jaar zelf worden terugverdiend. In het totaal gaat het hier om een eenmalige taakstelling van ongeveer 7,5%;
- In de vorige regeerperiode heeft het rijk een korting opgelegd voor de gemeenten en de provincie. Deze korting is in de begroting van de OMWB verwerkt. Het gaat hier structureel om een taakstelling van ongeveer 3,5% procent;

Ons kenmerk
00.003.519

Uw kenmerk
--

Onderwerp
Ontwerpbegroting 2014

Behandeld door
A. Houtman

Plaats/datum
Tilburg, 12 april 2013

Bijlage(n)
1

Postbus 75
5000 AB Tilburg
Spoorlaan 181
5038 CB Tilburg

T. (013) 206 01 00

E. info@omwb.nl
I. www.omwb.nl

- In het voortraject is besloten dat de aanloopkosten, zijnde de kosten die zijn gemaakt voordat de dienst werd opgericht, in vijf jaar door de omgevingdienst zelf zullen worden terugbetaald. Hier gaat het om een eenmalige taakstelling van circa 3%;
- De reeds eerder aangeboden meerjarenbegroting voorzag in een verdere taakstelling van $3 \times 3\%$ vanaf het vijfde jaar na oprichting. Deze extra taakstelling is onaangetast gebleven;
- Zonder meerkosten voor de eigenaren zal in de eerste twee jaar een kwaliteitsverbetering voor de uitvoering van taken op het terrein van het BRZO worden gerealiseerd. Op de overige taakgebieden ligt een soortgelijke kwaliteitsslag in het verschiet;
- In het verleden zijn besluiten genomen die voor de nieuwe dienst kostenverhogend hebben gewerkt en die gedekt dienen te worden uit de begroting van de OMWB. Als voorbeeld wordt genoemd de tijdelijke compensatie van de huurkosten van de RMD panden ten gunste van de gemeenten die eigenaar waren van de RMD;
- Uit het Sociaal Beleidskader (SBK) vloeien extra lasten voort, die deels ten laste van de begroting van de OMWB zullen komen, omdat deze lasten beschouwd worden als behorende tot het collectief. Ook deze lasten zullen zonder lastenverhoging voor de deelnemers binnen de begroting van de OMWB opgevangen worden.

Daarnaast hebt u ons gevraagd om te kijken welke mogelijkheden er zijn om de efficiency verbetering zo concreet mogelijk voor te stellen.

Aanvullende opdrachten.

Uit de vele zienswijzen en ingenomen standpunten blijkt begrip voor het feit, dat het gaat om een organisatie in opbouw. Maar buiten dat gegeven gaat het ook om een organisatie, die duidelijk de opdracht heeft meegekregen om bij de uitvoering van de werkzaamheden een kwaliteitsslag te maken. Gevraagd is om in een plan van aanpak zichtbaar te maken op welke wijze die kwaliteitsslag gerealiseerd zou worden.

De tweede opdracht die bij de start van de nieuwe organisatie duidelijk naar voren kwam en waarover hiervoor al een opmerking is gemaakt, was dat in een plan van aanpak zichtbaar moest worden op welke manier en binnen welke termijnen een verdergaande efficiënte uitvoering van werkzaamheden bereikt kon worden.

Kortom: een gecombineerde opdracht waarbij met minder middelen een hogere kwaliteit moest worden bereikt. Reeds eerder is aangegeven, dat wij en de directie van de dienst deze dubbele opdracht onderschrijven en dat het realiseren daarvan door ons wordt beschouwd als een reële optie voor de toekomst.

In aanvulling op al deze opdrachten hebben wij de volgende voornemens om de efficiency verbetering concreter vorm te geven:

- Een selectieve vacaturestop;
- Het heronderhandelen ten aanzien van de gemaakte afspraken en vastgelegde contracten ICT en huisvesting;
- Het opvangen van de SBK-kosten die niet vallen onder de noemer "de vervuiler betaalt" binnen de begroting.

Deze maatregelen vertalen zich niet cijfermatig in de begroting. Wanneer wij hier aanvullende voordelen op realiseren zullen wij deze melden in de bestuursrapportages.

Budgetneutraliteit.

Naast uw aansporing op het gebied van de efficiency werden er vragen gesteld over de "budgetneutraliteit", aangezien dit uitgangspunt een belangrijke rol heeft gespeeld bij de oprichting van de dienst. Uit de reacties blijkt, dat de uitleg van dit begrip leidt tot misverstanden.

In het verleden is besloten om de frictiekosten van de latende organisaties ten laste te laten blijven van deze organisaties. Daaronder worden de kosten van de overhead verstaan, die bij de latende organisatie achterblijven als medewerkers worden overgedragen aan de OMWB. Deze kosten mogen niet worden meegerekend bij het bepalen van de budgetneutraliteit. Wel is afgesproken dat bij een bepaalde omvang van over te dragen primaire medewerkers en dus ook taken een percentage (circa 20%) medewerkers voor overheadstaken overgedragen kon worden. Op die manier konden deze organisaties worden geholpen om de eigen overhead terug te dringen.

In het akkoord tussen het ministerie, de VNG en het IPO is afgesproken, dat een basistakenpakket zou worden overgedragen aan de op te richten regionale uitvoeringsdiensten. De omvang van dit basistakenpakket is bij de overdracht berekend op basis van de kosten die u had, alle componenten meegerekend. De uitkomst van deze berekening is de leidraad geweest voor de inrichting van de begroting. Ook is toen het uitgangspunt uitgesproken, dat de deelnemers voor de uitvoering van dit basistakenpakket niet meer middelen hoefden in te zetten. Alleen in die gevallen waaruit zou blijken, dat er sprake was van "achterstallig onderhoud" of een te laag kwaliteitsniveau van uitvoering zou er bij die deelnemers en in overleg met die deelnemers een budgetcorrectie worden uitgevoerd.

Met enkele gemeenten, waar het idee bestaat dat substantieel wordt afgeweken van het uitgangspunt, dat de overdracht van taken naar de OMWB budgetneutraal zou plaatsvinden is afgesproken dat, indien nodig, in overleg met de betreffende deelnemer nadere afspraken zullen worden gemaakt. Los van die discussie zullen wij in overleg altijd zoeken naar slimme manieren om de uren zo in te zetten, dat ieder uur een goed maatschappelijk rendement oplevert. Naar onze overtuiging zijn er altijd oplossingen denkbaar waarin de OMWB zodanig wordt ingezet dat budgetneutraliteit als het ware inverdiend kan worden.

Uitvoering taakstellingen.

Wij hebben begrip voor uw sterk benadrukte wensen om ombuigingen te realiseren, gelet op de financiële ontwikkelingen en de bezuinigingen waarmee u als gemeente of provincie te maken hebt. Wij zullen u dan ook bezuinigingsvoorstellen gaan voorleggen.

Wel vragen wij van u begrip, dat niet van ons bestuur en van de directie van de dienst mag worden verwacht, dat deze ombuigingsoperatie

wordt uitgevoerd, zonder dat helder is waar die ombuigingen moeten plaatsvinden en waar de efficiencywinst kan worden gehaald. Daarvoor is tijd nodig. Het feit, dat door de vertragingen in het personele proces een situatie is ontstaan, dat naar verwachting op 1 juni 2013 de OMWB pas volledig bemenst zal zijn heeft het traject helaas fors vertraagd. Een uitvoering zonder een gefundeerde, grondige voorbereiding is onverantwoord en leidt op termijn tot een averechts effect.

Om op een verantwoorde wijze bezuinigingsvoorstellen te kunnen ontwikkelen zullen wij een aantal stappen zetten om een beeld te krijgen van de staat en het kwaliteitsniveau, waarin de organisatie en de binnen die organisatie werkzame medewerkers zich bevinden.

Daarbij zullen wij aan de volgende zaken aandacht besteden:

- de kwaliteit van de medewerkers, die door uw gemeenten/provincie worden overgedragen zal bekend moeten zijn en vergeleken moeten worden met de afspraken die met de latende, overdragende organisatie daarover zijn gemaakt. Daarvoor is een termijn van minimaal een half jaar nodig;
- In datzelfde tijdsbestek van een half jaar zal de kwaliteit van de werkprocessen beoordeeld en gestroomlijnd moeten worden. Ook zal in dat kader een inschatting worden gemaakt van de mogelijkheden om de productiviteit van medewerkers verder te verhogen als basis voor het maken van een prognose voor een extra ombuiging;
- De hiervoor vermelde maatregelen zullen moeten worden geïmplementeerd. Dit zal gebeuren in de eerste helft van 2014;
- Eind 2014 kan vervolgens de garantie gegeven worden, dat de begroting adequaat is en dat conform de begroting en zonder overschrijdingen kan worden gewerkt;
- Op basis van de financiële consequenties van het Sociale Beleidskader (SBK) kan een begrotingwijziging worden voorgesteld, waarbij het bestuur overweegt om de totale begroting verantwoord te verlagen en de kosten van het sociaal akkoord conform het principe "de vervuiler betaalt" voor rekening te laten komen van de deelnemers die het aangaat;
- Toegezegd is dat de formatie op dit moment bevroren wordt. De aanwezige vacatures zullen alleen worden ingevuld als het werkaanbod daartoe aanleiding geeft;
- In het verleden zijn afspraken gemaakt over onder andere de kosten van ICT en huisvesting. Deze kosten zullen kritisch tegen het licht worden gehouden. Daar waar mogelijk zullen die kosten worden teruggedrongen.

Het doel van de OMWB.

Het zou onjuist zijn om in dit kader alleen maar aandacht te besteden aan de financiële gevolgen van de oprichting van de OMWB en aan het uiteindelijke doel van de OMWB voorbij te gaan.

- De oprichting van de OMWB betekent, dat voor het uitvoerende werk een grotere garantie voor continuïteit en een grotere toegang tot kennis en expertise worden geboden;

- Op termijn wordt door de omvang van de organisatie en de stroomlijning van werkprocessen de omgevingsdienst relatief goedkoper;
- Met de oprichting van de omgevingsdienst wordt zorg gedragen voor het voldoen aan de kwaliteitscriteria. Uit de scans bij de gemeenten en de provincie is gebleken, dat deze zonder veel extra kosten vaak niet aan deze criteria kunnen voldoen.

Het mogelijke nadeel dat de eigenaren van de dienst vervreemden en dat de OMWB niet meer beschouwd wordt als eigen dienst is zoveel mogelijk ondervangen door de werkwijze en de afstemming met de eigenaren. Dit gebeurt onder andere door het plan om een gedeelte van de back office taken lokaal uit te voeren. Wanneer het gebruik van werkplekken voor deze lokale uitvoering niet zou worden vergoed kan de begroting met ongeveer een half miljoen worden verlaagd. Dit heeft wel tot gevolg, dat de deelnemers inkomsten missen, als de vergoeding voor het benutten van de werkplekken niet wordt betaald.

Samenvatting.

In het verleden zijn er diverse afspraken gemaakt en toezeggingen gedaan om de kosten van de OMWB binnen de perken te houden. Daarmee is rekening gehouden bij het opstellen van de begroting 2013 en de ontwerpbegroting 2014. Op basis van die afspraken en toezeggingen kan dan ook worden geconcludeerd, dat er binnen de financiële huishouding van de OMWB als fors rekening gehouden is met bezuinigingsmaatregelen. Desalniettemin zijn wij het eens met de gedachte, dat het uitvoeren van extra bezuinigingen in combinatie met het realiseren van een kwaliteitsslag wenselijk en noodzakelijk is.

Wij vragen evenwel begrip voor het feit, dat het om diverse redenen op dit moment onverantwoord is om nu al voorstellen te doen om nog meer ombuigingen te realiseren dan wel prognoses daartoe te doen. Om die reden hebben wij besloten om de ontwerpbegroting 2014, zoals die thans is bijgevoegd niet aan te passen ten opzichte van de meerjarenbegroting die u eind vorig jaar is aangeboden. Wel zeggen wij u toe, dat, indien mogelijk, reeds in 2014 begrotingswijzigingen zullen worden voorgesteld als duidelijk is welke extra ombuigingen gerealiseerd kunnen worden.

Hoogachtend,
het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant,
de secretaris,

de voorzitter,

A.M.A. Houtman

A.M.T. Naterop